Ankenævnet for Forsikring

Den 7. januar 2015 blev i sag nr. 86049:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren er omfattet af en gruppelivsforsikring med dækning ved tab af erhvervsevne. Han klager over, at selskabet har afvist at anerkende, at hans erhvervsevne er nedsat med 2/3 efter to kræftsygdomme. Herudover vil klageren have selskabet til at dække omkostninger til en advokat, som har ført korrespondance med selskabet.

Selskabet har anerkendt, at klagerens generelle erhvervsevne er varigt nedsat med 1/2 pr. 1/1 2013. Selskabet har henvist til, at klagerens helbredsmæssige tilstand ikke kan begrunde et højere erhvervsevnetab. Selskabet har afvist at yde dækning for klagerens advokatomkostninger, idet selskabets sagsbehandling ikke har nødvendiggjort antagelse af en advokat.

Forsikringen giver ret til udbetaling af halv invaliderente, hvis klagerens midlertidige erhvervsevne nedsættes til mindst 1/2, og ret til fuld invaliderente, hvis klagerens midlertidige erhvervsevne nedsættes med 2/3. Nedsættes klagerens generelle erhvervsevne varigt til mindst halvdelen, giver forsikringen ret til halv invaliderente og præmiefritagelse, og nedsættes erhvervsevnen varigt med 2/3, giver forsikringen ret til fuld invaliderente og præmiefritagelse. Der er en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1963, har arbejdet som landmand og forvalter i mere end 20 år. I 2009 fik han konstateret leukæmi, hvilket han blev helbredt for. I 2011 fik han konstate-

ret kræft i blæren, og blev sygemeldt som følge heraf. Han blev afskediget fra sit arbejde som forvalter med udgangen af februar 2012. Kommunen forsøgte efterfølgende at etablere en arbejdsprøvning af klageren, hvor der blev taget hensyn til hans skånehensyn, men det lykkedes ikke at finde en virksomhed, hvor klageren kunne arbejdsprøves. Klageren blev tilkendt førtidspension den 1/12 2012.

Af klagerens sygehusjournal fremgår det bl.a.:

"**25.08.2011. Fysioterapien**
Pt. føler sig lammet/ har ondt i bækkenbunds området efter en vanskelig kateter seponering i går. Hvorefter pt. næsten ikke kan holde på urinen. Er inkontinent under mobilisering. Ved undersøgelse findes: Sikkert knib med pæn styrke og meget nedsat udholdenhed i bækkenbundsmuskulaturen, abdominal- adduktor- og glutealmuskulaturen spændes let samtidig. Efter instruktion kan pt. selektere knibet til bækkenbundsmusklerne. Hvor der er aktiv kontraktion under host. Pt. informeres om bækkenbundens anatomi og funktion, samt instrueres i bækkenbundsøvelser i hvile og under bevægelse. Pt. er oplyst om muligheden for telefon konsultation i fysioterapien. Pt. ses igen ved 3 ugers kontrollen i blæreteamet.
...
05.10.2011. Fysioterapien
Pt. oplyser at han fortsat er inkontinent, bl.a. ved fyldt blære, kraftig tisse trang og udstigning af bilen. Det er nogen gange svært at holde knibet, desuden stikker det og er ømt i bækkenbunden indimellem. Derfor repeteres selektion af knibet, kontraktion af bækkenbunden under bevægelse. Der instrueres i afspænding generelt og af bækkenbunds musklerne specielt. Det aftales at pt. kontakter fysioterapien ved yderligere behov for træningsvejledning.
...
05.10.2011. Stomiklinikken
Pt. kommer til vanlig kontrol efter han den 02.08.2011 fik lavet cystektomi med anlæggelse af Studer neoblære. Pt. havde umiddelbart et ukompliceret forløb. I forbindelse med, at han kommer ind til kateterseponering var der problemer med at få dette seponeret, hvorfor det blev trukket ud med fyldt ballon.
Pt. blev så indlagt kort tid efter højfebril og forpint. Kom i antibiotisk behandling og fik lagt kateter for at give området i urinrøret og sammensyningen ved neoblæren fred og ro.
Havde kateter i en lille uge, hvorfor han fik det seponeret i afdelingen uden problemer, og der har ikke været problemer siden.
...
Udskillelse
Pt. har ingen problemer med mave-tarmfunktionen, har stort set daglig afføring uden brug af laxantia.

I forhold til pt.s neoblære går det ganske fint. Han har godt fat i sin bækkenbund og et godt knib. Kan dog endnu ikke rumme så meget, har været oppe på et maksimum på 270 ml, hvor han så også måtte på toilettet med det samme. Fortæller, at han indimellem er lidt drypinkontinent, men har ikke de store problemer om natten.
Undertegnede samt fysioterapeut har talt med pt.. om, at når han fornemmer, at han skal ud og af med vandet, og det ikke er så mange timer siden, han var der sidst, er det vigtigt, at han i stedet for at fare ud og lader sit vand, lige prøver at sætte sig ned og træk vejret godt igennem og slapper af, i stedet for at spænde yderligere op i bækkenbunden, da den derved bliver træt. Det er nemlig tydeligt, at pt. på de tidspunkter ikke kommer af med ret meget urin. Har endvidere også forklaret pt., at der kan sagtens gå noget tid endnu, inden han helt får

styr på sin bækkenbund, og inden han kan rumme den halve liter, som er maksimum. Har igen talt med pt. om, hvordan det er mest praktisk i forhold til han får sin nattero, hvordan han tilrettelægger sine vaner i forhold til indtagelse af drikkevarer.

...

K-amb. den 16.12.2011

/Z 08.01 kontrolus. efter operation af
malign tumor i blæren uden fund
af recidiv
R 32.9 Incontinentia urinae uden
specifikation/

4 mdr.s kontrol efter cystektomi og Studer-afledning (pT2 NoMo).

...

Pt.s store problem er, at han faktisk er en del utæt noget i dagtiden og markant til natten. Har undertiden smerter i forbindelse med vandladningen. Derfor gøres d.d.

UKC02 skopi af urethra og reservoir

Urethra fuldstændig normal kalibreret frem til sfincter, som findes let åbentstående og der er faktisk lidt slimhindeprolaps fra neoblæren ned i urethra post. Dog ikke nogen forsnævring af den årsag.
Videre op i reservoiret, som findes rummeligt med fuldstændig normal udseende slimhinde fraset et enkelt sted, hvor der faktisk sidder en helt klar suturrest. Denne fattes med fattetang og fjernes.

...

Røntgenkonf. 27.12.2011

CT-skanningen viser en meget diskret slimhindefortykkelse distalt i venstre ureter. Der er tale om hydronefrose eller hydroureter. Ikke særlig suspekt. Ikke indikation for yderligere i øjeblikket. CT-skanning til august som planlagt.

...

25.01.2012

Anamnese

Kontaktårsag

Møder til urodynamisk undersøgelse henvist fra overlæge ...

...

Sygeplejefaglige problemområder

Udskillelse

Se kont. Patienten har den 02.08-2011 fået lavet Studer blære. Har siden denne været en del inkontinens, dette dog bedret væsentligt på det sidste. Har lave VVs i 2 døgn. Demonstrerer her vandladninger på oftest 200 ml, dog en enkelt gang på 300 ml. Utæthed i gram har været henholdsvis 28 og 53 g. Patienten praktiserer bækkenbundsøvelser og føler, at han har nogenlunde styr på dette.

...

Handlinger

Den urodynamiske undersøgelse er udført efter afdelingens procedure.

...

Pt. maksimale blærekapacitet under undersøgelsen: 380 ml.
Under første cystometri når patienten op på 400 ml før der er bydende trang. Dette ytrer sig ved, at der er en stikkende fornemmelse fra blæren og op til nyrerne. Såfremt vandladningen ikke efterkommes fører dette til smerter. Tømmer blæren fuldstændig men skal presse meget. Efter den anden cystometri, foregår det på samme måde. Patienten provokeres i slutningen af opfyldningen med 3 dybe host, hvilket resulterer i lækage. Patienten oplyser, at

han for nuværende ikke er interesseret i Scotts-protese, da han syntes, at han har været meget igennem. Kan leve med tilstanden som den er nu.
...
26.01.2012
Patienten har været til urodynamisk undersøgelse. Fik anlagt Studer blære og har en vis utæthed. Har lavet blevejningstest, som viser, at han over natten kvitterer 43 gram urin i bleen og i løbet af dagen 10 g. Han kontaktes pr. telefon, og han fortæller, at utætheden nu er aftaget noget, således at der om natten kun er yderst beskeden utæthed. Han kan udmærket leve med tilstanden som den er nu, og han syntes ikke, at han for nu vil modtage yderligere behandling for den beskedne utæthed."

I anmeldelsesskema af 28/9 2011 til selskabet har klageren bl.a. oplyst:

"**3. Oplysninger om din sygdom**

A. Hvad hedder din sygdom? **Kræftsygdom i blæren den er fjernet**
...
E. Hvad forhindrer dig i at arbejde? **Skal på toilet hver ½ time**
...
F. Hvornår mærkede du noget til lidelsen første gang? Dato: 5/4 2011."

I den kommunale journalrapport hedder det bl.a.:

"Dato: 24-04-2012
...
Opfølgning kap. 6 - personlig

D.d. foretaget personlig opfølgning på sygedagpengesagen jf. Lov om Sygedagpenge § 13 stk. 4.J
...
Jeg har spurgt [klageren] om hans egne forventninger til fremtiden, hvortil at [klageren] svarer at han ikke selv mener at han er i stand til at arbejde, sådan som han har det og han er utæt. [Klageren] beskriver endvidere at han har ondt hele tiden. [Klageren] har svært ved at takle kulde - fortæller at han har fået fjernet blæren.
[Klageren] fortæller at han har nætter hvor han ikke får sovet, når bleen bliver utæt. [Klageren] fortæller at han sover 1-2 timer nogen nætter og han der må ligge sig om dagen. Kan ikke sove i længere tid da han også bliver utæt om dagen.
[Klageren] oplyser at han har varige skånehensyn - kan maks løfte 5 kg og han har behov for at tømme blæren inden.
[Klageren] fortæller at han oplever mange begrænsninger, han er ikke længere i stand til at gå i svømmehallen. [Klageren] kan godt lide at rejse det er ikke længere muligt. Er ikke længere i stand til at dyrke sport.
...
[Klageren] fortæller at han ikke er i stand til at gå i rask tempo, er ikke i stand til at løbe og kan maks gå ca. 1 km. [Klageren] fortæller at han har en hund som han går ture med. [Klageren] svarer at han ikke kan ovenstående idet det gør ondt og han kommer til at tisse.

[Klageren] fortæller at han laver øvelser dagligt ved at knibe sammen. [Klageren] fortæller at han godt kan mærke når han skal tisse, da det begynder at gøre ondt i hans nyre.
...
Dato: 07-06-2012

...
[Klageren] fortæller at han somme tider oplever han en lille bedring.

[Klageren] har blot fået sovet 3 timer i nat grundet smerter, fortæller at han derfor ikke har det så godt.

[Klageren] fortæller at han både er påvirket fysisk og psykisk, og han får det værre både fysisk og psykisk ved at presse sig selv. [Klageren] fortæller at når han tænker tilbage har han fået det bedre ens han havde det for blot ½ år siden.

[Klageren] fortæller at han var til kontrol på sygehuset i torsdag for kræft, tallene så fine ud.
...
Dato: 17-07-2012
...
Opfølgning kap. 6 - telefonisk

D.d. foretaget telefonisk opfølgning på sygedagpengesagen jf. Lov om Sygedagpenge § 13 stk.4
...
Jeg har oplyst [klageren] om, at jeg har anmodet om et lægeskøn ved kommunens lægekonsulent og at dette lægeskøn netop er modtaget.

Jeg oplyser at på baggrund af ressourceprofilen samt lægeskønnet, vurderes det at der er brug for en konkret praktik med det formål at få afklaret [klagerens] arbejdsevne.
Jeg oplyser [klageren] om, hvilke krav der stilles til en afklaring af arbejdsevnen - herunder at der stilles krav om fremmøde på praktikstedet 37 timer om ugen, at de nødvendige skånehensyn skal være til stede, samt at [klageren] deltager og er aktiv under forløbet.

Jeg oplyser endvidere [klageren] om, at det er en forudsætning for forlængelse af sygedagpengene at der fra [klagerens] side kan peges på konkrete jobfunktioner som tager de nødvendige skånehensyn og som [klageren] kan se sig selv i.

Vi har drøftet mulighederne, disse er indskrevet i ressourceprofilen.

[Klageren] fortæller at han ønsker at medvirke til en afklaring på de nævnte præmisser.

[Klageren] oplyser at der rent helbredsmæssigt ikke er sket nogen ændringer siden sidst.

[Klageren] oplyser at han selv er meget overrasket over, hvor lidt fysisk aktivitet han kan holde til.
...
Dato: 27-09-2012
...
[Klageren] er vred over, at jeg har bedt ham om at pege på 3-4 steder hvor han kan se sig selv.

[Klageren] siger at såfremt at han kunne arbejde havde han også gjort det. Jeg oplyser [klageren] om, at det ikke handler om at han skal arbejde, men at det handler om at [klageren] skal i en praktik med de nødvendige skånehensyn for at få belyst hans arbejdsevne.

... oplyser at han har haft kontakt til Teknisk forvaltning i forhold til tilsyn med ejendomme og fået den tilbagemelding på at de personer der varetager denne jobfunktion skal være i besid-

delse af gode skriftlige kompetencer samt have en faglig uddannelse baggrund. ... oplyser at han har haft kontakt til [virksomhed] der ikke har mulighed at indgå i et praktikforløb.

[Klageren] fortæller at han selv har haft kontakt til [virksomhed] i ...hvor han har fået samme tilbagemelding.

[Klageren] fortæller at han er blevet kontaktet af flere arbejdsgivere der har spurgt om han kunne høste, [klageren] fortæller at det er meget hårdt for ham."

I den kommunale arbejdsevnevurderingsjournal fremgår det bl.a.:

"Faglige/praktiske kompetencer

...

17-07-2012 **Samtale med [klageren] den 17.07.2012**

Kladde [Klageren] har ud fra hans kompetencer og hans skånehensyn peget på følgende jobfunktioner;

Rådgivningsfunktion indenfor landbrug/foderstoffer.

Chauffør uden selv at skulle læsse af.

Kommunalt miljø-tilsyn indenfor landbrug - hvor kommunen 'tjekker' ejendomme/...

...

Vurderinger

Ressourcer

19-11-2012 **Sagsbehandlers vurdering**

Kladde Der er forsøgt etablering af praktik i flere typer af virksomheder, det har vist sig at [klageren] enten ikke er i besiddelse af de kompetencer som der kræves i de forskellige jobtyper eller også er det ikke muligt til for virksomhederne at tilgodese [klagerens] skånehensyn.

Det har vist sig at [klagerens] arbejdsmæssige kompetencer er svære at bringe i anvendelse grundet [klagerens] helbredsmæssige problemstillinger./...

...

Ressourceudvikling

19-11-2012 **Sagsbehandlers vurdering**

Kladde Det ses at [klagerens] arbejdsmæssige ressourcer ikke længere kan bringes i anvendelse, grundet hans helbredsmæssige situation.

Der er ikke udsigt til at ændring af denne tilstand og det vurderes ikke værende realistisk at [klageren] kan udvikle andre arbejdsmæssige kompetencer som han vil kunne anvende på arbejdsmarkedet, dette skal ses i lyset af den helbredsmæssige situation samt [klagerens] begrænsninger i forhold til indlæring/...

09-07-2012 **Sagsbehandlers vurdering**

Kladde Det vurderes at [klagerens] arbejdsmæssige ressourcer er svære at bringe til anvendelse på nuværende tidspunkt, grundet [klagerens] helbredsmæssige situation.
Endvidere kan der ikke peges på umiddelbare muligheder for udvikling af nye arbejdsmæssige kompetencer, grundet [klagerens] helbredsmæssige situation, samt at [klageren] har givet udtryk for at han rent administrativt ikke har nogen former for kompetencer som han kan se der er anvendelige./...

Personlige kompetencer

...

10-06-2012 **Samtale med [klageren] den 07.06.2012;**

Godkendt [Klageren] er en person der er viljestærk. [Klageren] er venlig og imødekommende - [klageren] er meget talende.

[Klageren] spørger om det der falder ham ind og han er direkte i hans tale/sprog.

[Klageren] fortæller at han ikke længere ønsker at have ledelsesansvar - det har for mange omkostninger ligesom han heller ikke ønsker at skulle bevare det store overblik.

[Klageren] fortæller at han oplever at når han har været stresset i sit arbejde - har det medført en kort lunte, i sådanne perioder har hans ægtefælle givet ham luft/...

...

10-06-2012 **Samtale med [klageren] den 07.06.2012;**

Godkendt [Klageren] fortæller at han aldrig har været god til sprog - dette hænger muligvis sammen med at han har nedsat hørelse.

[Klageren] fortæller at han ikke er dum - han har aldrig dumpet til nogen af de prøver som han er gået op til.

[Klageren] fortæller at han har det bedst med en kombination af teori og praksis - [klageren] fortæller at der er ting som ikke kan læres/forstås ved blot teori - det skal prøves.

[Klageren] fortæller at han er en smule ordblind - han glemmer bogstaver - [klageren] fortæller at han ikke har nogen former for læsevanskeligheder./...

...

<u>Reduktion af barrierer</u>

19-11-2012 **Sagsbehandlers vurdering**

Kladde Det vurderes at selvom at [klageren] kan hjælpes i forhold til hans ordblindhed, vil det ikke ændre på de massive helbredsmæssige problemstillinger som han har, og de mange skånehensyn som [klageren], har er umulige at kombinere med arbejdsmarkedet har det vist sig./...

8. 86049

09-07-2012 **Sagsbehandlers vurdering**

Godkendt Det kunne overvejes at få belyst i hvilket omfang at [klageren] er ordblind, dette kan ske gennem en ordblindstest.

Det vurderes som værende en barriere at [klageren] ikke længere ser sig i stand til at varetage funktioner som indebærer ledelsesansvar og [klageren] i hans tidligere arbejde har oplevet sig stresset som er gået ud over hans familie, når han har haft fri./...

Helbredsmæssige forhold

...

Helbred

19-11-2012 **Ergonomisk beskrivelse fra projektcenter ...**

...

Personlig omsorg:

Toiletbesøg:
Blæren udskiller slim der blokerer for at urinen kan komme ud. Det giver smerter hvis bug-pressen bruges. Har katetre og saltvand til at skylle med når det er nødvendigt.
Bruger ikke kateter dagligt, men efter behov. Det gør rigtig ondt at indføre katetret. Derfor bruges det kun når det er højst nødvendigt. Skyller også af og til blæren med saltvand. Har kateterbevilling

Sidder på toilettet 10-20 min ved hver vandladning.
Fra kl. 9 til kl. 12 kan [klageren] have op til 6 toiletbesøg. Hyppigheden varierer fra dag til dag
Mest utæt når han går. Når det er koldt er det endnu værre.
Skal op om natten for at tømme blæren, minimum hver 4. time

Søvn og hvile
Går i seng ved 01-tiden, men sover ofte først efter flere timer.
Står op kl. 9-9.30. Sover ½-1 time om eftermiddagen
Er konstant i søvnunderskud. Lægen kan ikke forklare søvnproblemer.
Oplever selv at den dårlige nattesøvn skyldes uro i benene, trykken i blæren og tyngde fra ble

...

Arbejde/uddannelse

...

Har svært ved selv at se hvordan han skal kunne magt at komme tilbage på arbejdsmarkedet. Sit fag vil han ikke kunne magte af flere grunde:
- han kun kan gå over korte afstande,
- kan ikke klare fysisk belastning, og derfor ikke løfte el. kravle op og ned af maskiner
- er i konstant søvnunderskud med deraf følgende koncentrationsbesvær, hvilket gør det uforsvarligt at betjene landbrugsmaskiner
- har brug for at gå på toilettet mange gange i løbet af en arbejdsdag, og bruger samlet flere timer om dagen på toiletbesøg
- har svært ved at opholde sig ude i koldt vejr, da det øger blæreaktiviteten og utætheden.

Mener selv at eneste udvej er pension.

...

Samlet vurdering af ressourcer og begrænsninger:
[Klagerens] kompetencer er rettet imod udendørs fysisk arbejde, hvilket ikke længere magtes. Dels fordi bækkenbunden ikke er stærk nok til at klare det fysiske arbejde, dels fordi [klageren] er nødt til at have adgang til et toilet dagen igennem, og dels fordi arbejdet ofte indebærer at han skal koncentrere sig for at betjene maskiner på forsvarlig vis.

Der kunne være mulighed for at udnytte [klagerens] faglighed indenfor andre dele af landbruget, end dem [klageren] tidligere har beskæftiget sig med, men den begrænsning [klageren] har i forhold til det boglige, spænder ben for forskellige muligheder den vej.

[Klageren] har klart en styrke i sin mentale tilgang til sin nye livssituation. Han er frustreret over at det trækker ud med en afgørelse om hans sag i jobcentret, men er ikke ked af udsigten til måske at glide ud af arbejdsmarkedet. Føler ikke et savn i forhold til kollegaer og det sociale arbejdsfællesskab.

Det vurderes ikke realistisk at genplacere [klageren] på arbejdsmarkedet med de ressourcer og begrænsninger han har.

...

Ressourceudvikling

19-11-2012 **Sagsbehandlers vurdering**

Kladde Der ses ikke længere at være nogen former for behandlingsmuligheder og tiden vurderes heller ikke at kunne bedre arbejdsevnen.

Det vurderes at [klagerens] arbejdsevne er varigt ophævet og ubetydelig i ethvert erhverv - denne vurdering underbygges af de lægelige akter samt den ergonomiske vurdering med beskrivelse af funktionsniveau i eget hjem.

De skånehensyn som [klageren] har brug for er af så massive omfang, at det har vist sig at det ikke er muligt at placere [klageren] i en praktik.

[Klageren] har begrænsninger i arbejdsevnen efter 2 livstruende kræftformer.

...

[Klageren] har følgende skånehensyn/begrænsninger;
Ingen tunge løft.
nedsat gangdistance.
Ingen tunge løft - maks 5 kg.
Har brug for at være i nærheden af et toilet.
Smerter i mellemgulv.
Nedsat koncentrationsevne.
Konstant træthed

Det vurderes at [klagerens] arbejdsevne er ubetydelig i ethvert erhverv og den rest funktionsevne som han er i besiddelse af, ikke kan omsættes til arbejdsmarkedet/...

...

10. 86049

Borgerens eget arbejdsperspektiv

Oplysninger om borgeren

Arbejdsrelevante ønsker

19-11-2012 **Arbejdsrelevante ønsker**

Kladde [Klageren] er ikke længere i stand til at se sig selv på arbejdsmarkedet grundet hans helbredsmæssige begrænsninger/...

...

10-06-2012 **Samtale med [klageren] den 07.06.2012;**

Godkendt [Klageren] er usikker på hvad han i fremtiden kan yde, [klageren] oplever at han på nuværende tidspunkt ikke kan yde noget som kan omsættes rent arbejdsmæssigt./...

...

Vurderinger

Ressourcer

19-11-2012 **Sagsbehandlers vurdering**

Kladde Det vurderes at være den helbredsmæssige situation som gør at [klageren] ikke længere ser sig i stand til at genindtræde på arbejdsmarkedet./...

...

Konklusion

...

09-07-2012 **Sagsbehandlers vurdering**

Godkendt Der er tale om en faglært mand fra 1963, som har været uarbejdsdygtig siden den 04.07.2011 grundet blærekræft

...

Det vurderes at [klageren] er bekendt med de krav der stilles på arbejdsmarkedet. Det vurderes som værende en ressource at [klageren] i hans tidligere arbejde har været vant til at skulle omstille sig, og også været i stand til dette. Endvidere vurderes det at være en ressource, at [klageren] er i stand til at indlære og at indlæring helst skal være en kombination af praksis og teori.
[Klageren] har oplyst at han er begrænset af at han er ordblind, det kunne overvejes at få belyst i hvilken grad [klageren] er ordblind, dette kan ske gennem en ordblindstest.
Det vurderes som værende en barriere at [klageren] ikke længere ser sig i stand til at varetage funktioner som indebærer ledelsesansvar og [klageren] i hans tidligere arbejde har oplevet sig stresset som er gået ud over hans familie, når han har haft fri.

...

Det er ikke muligt at vurdere omfanget af den nedsatte arbejdsevne, egen læge påfører i den generelle helbredsattest at de helbredsmæssige begrænsninger vurderes at være varige.

Det vurderes at der er diskrepans mellem [klagerens] oplevelse af at han får det bedre med tiden, samt egen læges udtalelser hvor at der står beskrevet at generne forventes at være vedvarende.

[Klagerens] oplysninger om hans voldsomme smerter, samt at hans situation ligeledes også påvirker ham psykisk, vurderer jeg, at det ikke kan udelukkes at [klageren] vil få gavn af medicinsk smertedækning eller/og en henvisning til tværfaglig smertecenter for at få belyst hos fagspecialister om de vil kunne hjælpe [klageren], således [klageren] vil kunne opnå en bedre funktionsevne.
Det er endvidere givet tilbud fra ... sygehus om en Scotts-protese for at afhjælpe på inkontinensen. Dette har [klageren] afslået da han er bekymret for flere indgreb vil have negativ indflydelse på hans evne til erektion.

...

Det vurderes at [klagerens] arbejdsmæssige ressourcer er svære at bringe til anvendelse på nuværende tidspunkt, grundet [klagerens] helbredsmæssige situation.
Endvidere kan der ikke peges på umiddelbare muligheder for udvikling af nye arbejdsmæssige kompetencer, grundet [klagerens] helbredsmæssige situation, samt at [klageren] ar givet udtryk for at han rent administrativt ikke har nogen former for kompetencer som han kan se der er anvendelige."

I en generel helbredsattest af 5/7 2012 til kommunen har klagerens praktiserende læge bl.a. oplyst:

"I forløbet pådrog han sig en skade på bækkenmuskulaturen, fordi et kateter blev hevet ud med magt.

Han har mange følger efter sygdommen og operationen: Der er hyppigt slim i urinen, stammende fra det tarmstykke, der fungerer som blære. Og urinen må højest være 4 timer i den 'nye blære', hvorfor han må op om natten for at lade vandet.
Han er desuden blevet inkontinent trods intens træning af bækkenbundsmuskulaturen. I løbet af dagen går han på toilettet med 1-1½ times mellemrum, afhængigt af aktivitet og indtaget af væske, men må trods dette konstant gå med ble. De enkelte toiletbesøg kan tage op til 30 min, før han får tømt sig ordentligt.
Ved fuld blære får han ondt i den ene nyre.

Og endelig har han varierende smerter, der forværres ved let fysisk aktivitet, fx gåture. På grund af smerterne er han nødt til at sove på maven om natten.

Som det næsten kan læses, er nattesøvnen udtalt dårlig af flere årsager, og typisk er han oppe 3-4 gange hver nat, enten for at lade vandet eller pga smerter.

Både som følge af dette men også som følge af kræftsygdommene er han meget træt og trætbar.
...
5. Beskrivelse af funktionsevnen
Beskrivelse af patientens sædvanlige arbejdsfunktion med begrundet angivelse af, hvad patienten ikke længere kan påtage sig.

Patienten har tidligere været gods-forvalter, men er stoppet med dette under seneste sygdomsforløb.

Han er lige nu så plaget af træthed, trætbarhed samt af sin inkontinens, der alle er følger efter specielt seneste forløb med blærekræft, at han ikke er i stand til at varetage et arbejde mere end ganske få timer hver dag. Og han har behov for at hvile i løbet af dagen for at kunne kompensere for den meget dårlige nattesøvn.

6. Prognose
Her medtages såvel de helbredsmæssige udsigter som den forventede udvikling i patientens funktionsduelighed

Både trætheden og inkontinensen forventes at være vedvarende."

Af de kommunalt indhentede lægeskøn fremgår det bl.a.:

"**Dato:** 16.7.2012

Kort resumé:
[Klageren] er en 48 årig mand, der har været sygemeldt siden den 4.7.2011 som følge af blærekræft. Lidelsen er behandlet med operation, hvor blæren er fjernet, og der er lavet en ny blære af tarm. Kræftlidelsen er velbehandlet. Der er forsat mén efter behandlingen i form af smerter, urininkontinens, langvarig og hyppig blæretømning samt træthed. [Klageren] fik under behandlingen en skade på bækkenmuskulaturen, fordi et kateter blev hevet ud med magt

[Klageren] er tilbudt yderligere kirurgisk indgreb mhp. at øge evnen til at holde på vandet. [Klageren] er dog ikke umiddelbart interesseret i denne behandling. Dels fordi han er bekymret for sin potens, og dels fordi han oplever, at problemerne med at holde på vandet nu er af et omfang, der er til at leve med.
...
Oplyste symptomer:
Smerter primært ved behov for blæretømning, men også varierende smerter, der forværres ved let fysisk aktivitet.
Behov for hyppig blæretømning, ca. hver eller hver anden time og op til 5 gange om natten.
En blæretømning kan tage op til 30 min. Der må maksimalt gå 4 timer mellem 2 blæretømninger.
Problemer med at holde på urinen (urininkontinens) Anvender ble.
Øget træthed, primært grundet hyppigt afbrudt nattesøvn, hvor [klageren] er oppe 3-4 gange hver nat enten for at lade vandet eller på grund af smerter.

Beskrevet funktionsevne:
Kan ikke gå hurtigt eller løbe, da der opstår smerter og vandladningstrang. Der er angivet en maksimal gangdistance på 1 km.
Kan maksimalt løfte 5 kg.
Kan ikke længere rejse, dyrke sport eller gå i svømmehal.
...
Lægekonsulentens samlede vurdering:
Der foreligger dokumentation på følger efter behandling af 2 kræftlidelser. Begge lidelserne er velbehandlet med godt resultat, og der er ikke tegn på mere kræftsygdom.

Der er varige følger efter behandling for leukæmi i form af nedsat hørelse, der kompenseres med høreapparat. Dette vurderes umiddelbart ikke at have indflydelse på funktionsevnen, såfremt der ikke er tale om opgaver, der kræver særlig god hørelse.

Der er følger efter blærekræftoperation i form af inkontinensproblemer, behov for hyppig og langvarig vandladning, smerter samt træthed. [Klageren] er tilbudt yderligere indgreb for at bedre urininkontinensen, men han ønsker ikke dette, dels fordi der er risiko for, at potensen svækkes og dels, fordi han har været så meget igennem herunder lægefejl, der har medført ødelæggelse af bækkenbundsmuskulaturen.
Følgerne vurderes således at være maksimalt behandlet, dog kan det ikke helt udelukkes, at der forsat vil kunne ske en mindre spontan bedring af både inkontinensproblemerne og trætheden.

Omfanget af funktionsevnenedsættelsen kan ikke afgøres på det foreliggende grundlag, og der vurderes at være lidt uoverensstemmelse i angivelserne af, hvor meget generne påvirker funktionsevne. Ved sidste kontrol i januar d.å. på ... Universitetshospital angives generne at være væsentligt aftaget og at være af et omfang, som [klageren] oplever, er til at leve med. Der måles en inkontinens på 10 g i løbet af dagen og om natten kvitterer 43 g. urin i bleen.
Egen læge angiver derimod i juni altså 5 mdr. senere, at de varige følger efter behandlingen er af et omfang, således at han ikke vurderer, at [klageren] vil være i stand til at varetage nogle former for arbejde, ej heller på særlige vilkår.
Der foreligger ingen nærmere angivelser af omfanget af smerterne og trætheden samt disse geners konkrete indvirkning på funktionsevnen.

På baggrund af ovenstående anbefales det, at omfanget af funktionsevnenedsættelsen afklares dels ved en dybdegående samtale med [klageren] om, hvordan hans daglige aktivitetsniveau er påvirket, herunder af hvordan han klarer dagligdagens gøremål, og hvad han bruger tiden til, samt evt. ved en konkret praktisk afklaring, hvis der vurderes at være indikation for dette.

I forhold til praktik vil der være skånebehov for enhver form for løft samt gående og stående arbejdsfunktioner. Der bør være fri og uhindret adgang til et toilet, ligesom der formentlig vil være behov for frit at kunne hvile efter behov i løbet af arbejdsdagen.
...
Dato: 12.11.2012

Kort resumé:
Indledningsvis henvises til tidligere udfærdiget lægeskøn dateret 16.7.2012

Der er ikke fremkommet nye lægelige oplysninger siden ovenstående, hvor tilstanden blev vurderet at være maksimalt behandlet og funktionsevnen stationær - dog kunne mindre spontant bedring af inkontinensproblemerne og trætheden ikke helt udelukkes.

Der er nu yderligere gået 4 måneder, hvor der forgæves har været arbejdet ihærdigt på at få etableret en arbejdsprøvning mhp. afklaring af omfanget af den varigt nedsatte funktionsevne. Det er herefter konkluderet, at det ikke har været muligt at etablere en praktik, hvor [klagerens] skånebehov kan tilgodeses sammenholdt med hans arbejdsmæssige kompetencer.

Der er udarbejdet en beskrivelse af [klagerens] funktionsevne i hjemmet af ergoterapeut ..., og hun vurderer, at det ikke er realistisk at genplacere [klageren] på arbejdsmarked med de ressourcer og begrænsninger, han har.
...
Muligheden for evt. yderligere mindre spontan bedring er aftaget med tiden og skønnes aktuelt ikke at ville kunne ændre på den faktiske funktionsevne, der har vist sig, ikke at være

forenelig med et realistisk match af faktiske arbejdsopgaver kombineret med [klagerens] kompetencer.
Funktionsevnen i hjemmet vurderes velbeskrevet, og skønnes at stemme overens med de beskrevne helbredsmæssige forhold."

I indstilling til førtidspension af 19/11 2012 til klageren er det bl.a. anført:

"Helbredsmæssigt:
[Klageren] har været sygemeldt siden d. 04.07.2011 grundet blærekræft med efterfølgende varige komplikationer. [Klageren] er plaget af konstante smerter i underlivet og er efter indgrebet blevet inkontinens.
[Klageren] har fulgt de lægelige anvisninger, der kan ikke peges på yderligere lægelige tiltag som vil bedre [klagerens] arbejdsevne. Ved seneste lægeskøn beskrives der følger efter 2 livstruende kræftformer; Leukæmi - behandlet med kemoterapi samt Blærekræft som er opereret.
Der kan ikke peges på yderligere lægelige behandlinger eller andre tiltag, der kan forvente at øge aktuelle funktionsniveau. Samlet er der tale om en ophævet arbejdsevne som følge af de fysiske lidelser og deres følgevirkninger.
...
[Klageren] blev sygemeldt den 04.07.2011, efter den helbredsmæssige situation er blevet betegnet som værende stationær er der forsøgt iværksat praktik med det formål at få målt [klagerens] arbejdsevne. Det har ikke været muligt at forene [klagerens] arbejdsmæssige kompetencer og hans skånehensyn i en praktik
...
[Klageren] er udredt rent helbredsmæssigt, den helbredsmæssige tilstand er stationær og der er ikke udsigt til bedring af aktuelle funktionsniveau.

Lidelserne medfører begrænsninger indenfor alle erhverv.

Begrænsningerne er følgende:
Ingen tunge løft.
Nedsat gangdistance.
Ingen tunge løft - maks 5 kg.
Har brug for at være i nærheden af et toilet.
Smerter i mellemgulv.
Nedsat koncentrationsevne.
Konstant træthed
Får det værre i kulde

[Klageren] har omfattende skånebehov - det er tydeligt at [klagerens] arbejdsevne er ophævet i alle erhverv.
...
[Klageren] har massive skånebehov i form af at han har brug for at være i nærheden af et toilet. Har brug for langvarige og hyppige toiletbesøg, som er forbundet med ekstra smerte. [Klageren] er smerteplaget som har betydning for hans koncentrationsevne. [Klageren] er ikke længere i stand til at varetaget fysisk betonet arbejdsfunktioner. [Klageren] er ikke boglig stærk og derfor er det ikke muligt for ham at varetage administrative opgaver.
...
Ud fra de helbredsmæssige begrænsninger, behandlingsmulighederne er udtømte og tilstanden skønnes af lægerne som værende stationært er det tydeligt at [klageren] ikke længere er i besiddelse af nogen arbejdsevne, som kan udnyttes dette er uanfægtet den støtte

der kan iværksættes efter den sociale lovgivning, personlig assistance ordning eller ansættelse på særlige vilkår."

Selskabet oplyste i brev af 19/2 2013 til klageren, at hans erhvervsevne ikke var varigt nedsat med mindst halvdelen, idet det bl.a. blev gjort gældende:

"Ud fra dine helbredsoplysninger har vi vurderet, at din erhvervsevne er nedsat med ikke varigt med mindst halvdelen. Vi har vurderet ud fra de lægelige oplysninger, at du burde kunne varetage et indendørs arbejde på mere end halv tid med let adgang til toilet faciliteter og hvilepauser.
...
Du kan klage over vores afgørelse ved at skrive til undertegnede eller til juridisk afdeling, som er klageansvarlig."

Klagerens advokat anførte i brev af 16/4 2013 til selskabet bl.a. at:

"På det foreliggende grundlag er der efter min opfattelse ikke holdepunkter for at antage, at min klient, til trods for sine samlede gener, uden videre vil kunne varetage et indendørs arbejde på mere end halv tid med let adgang til toiletfaciliteter samt hvilepauser.
...
At arbejdsprøvningen ikke blev gennemført ændrer dog ikke ved, at meget tyder på, at min klient, uanset dette, ikke vil kunne bestride et kontorjob på halv tid med de fysiske gener han har.

I den sammenhæng mener jeg, at AP Pensions vurdering er mangelfuld, idet man alene tillægger blærekræften og den kunstige blære betydning. Dette med vægt på problemerne med urininkontinens og følgesmerter i blæreregionen. Disse problemer er der enighed om.

Som jeg læser de samlede akter, er der udover disse problemer også et væsentligt problem i forhold til min klients kognitive problemer, og det faktum, at min klient er yderst træt, som følge af, at nattesøvnen bliver konstant forstyrret. Dette i form af adskillige toiletbesøg og smerter. Det er der vel ikke noget at sige til - henset til urinkontinensen og smerterne i blæreregionen.
...
Af den grund bør der indhentes en speciallægeerklæring, hvilket andre selskaber ses at gøre i tilsvarende sager. Sagen vil utvivlsomt skulle oplyses bedre, hvis/når sagen indbringes for Ankenævnet for Forsikring samt eventuelt domstolene."

I brev af 16/5 2013 til selskabet oplyste klagerens advokat bl.a.:

"Min klient og jeg er naturligvis meget tilfredse med, at selskabet har besluttet at indhente en speciallægeerklæring til brug for vurderingen af, hvorvidt min klients erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang."

I speciallægeerklæring modtaget i selskabet den 1/11 2013 hedder det bl.a.:

"Aktuelle gener
[Klageren] har efter operationen, gener i form af inkontinens. I dagtiden skifter han ble 2-4 gange. Det drejer sig om en mindre ble, men i tilfælde af tungere arbejde bliver bleen ganske våd, og han må anvende større bleer.

Om natten er han profust utæt, og skifter store bleer x 2. Hvis han ikke får skiftet efter 4 timers søvn, gennemvæder bleen, så sengen bliver våd.
Må sove på maven for at undgå urinlækage ud i sengen.

Smerter
[Klageren] er generet af en permanent ubehagsfornemmelse med lidt smerter i bækkenregionen.
Efter f.eks. 500-1000 meters gang får han smerter af mere udtalt karakter, og må tisse igen for at undgå yderligere smerter. Må presse i nogle minutter førend urinen kan kvitteres, hvilket yderligere forværrer smerterne.
På tilsvarende vis får han smerteforværring når han arbejder, eller f.eks. støvsuger. Smerter og utæthed forværres ved lettere løft, f.eks. at bære pose under indkøb. Der har været forsøgt oplæring i brug af engangskateter, men dette er fuldstændig udelukket, idet der er ret udtalte smerter i urinrør/blære, når kateteret føres til blæren.
...
3. Er der yderligere behandlingsmuligheder som vil kunne bedre tilstanden?

Svar: Utætheden kan principielt afhjælpes ved placering af kunstig lukkemuskel omkring urinrøret, men dette vil nødvendiggøre brug af engangskateter til blæretømning, hvilket ikke lader sig gøre pga. smerter.

Fornyet operation med tildannelse af såkaldt brickerblære med afledning til urinpose på maven forekommer ikke tillokkende.
...
5. Er den generelle erhvervsevne nedsat ? Indenfor hvilke erhverv vil kunden kunne fungere, evt. med hvilke skånefunktioner?

Svar: Jeg skønner at [klagerens] erhvervsevne er væsentligt nedsat, både indenfor det hidtidige erhverv som driftsleder indenfor landbrug.
Lettere påvirkning som løft indkøbsposer, støvsugning etc. fremkalder utæthed og smerter, ligesom gangdistancer over 500-1000 meter medfører smerter, så videre aktivitet må indstilles.
Jeg skønner således at der vil være en del hensyn at tage til utæthed, smerter etc. i løbet af en arbejdsdag, så sammenhængende arbejde ikke vil være mulig.
Der vil indenfor [klagerens] hidtidige erhverv, men også evt. andre erhverv, være behov for ret vidtgående skånehensyn.

6. Er der overensstemmelse mellem anamnese med angivet funktionsniveau sammenholdt med objektiv undersøgelse ?

Svar: Den objektive undersøgelse viser ikke noget om utæthed eller smerter. Urinutæthed måles i blebehov og utæthed i antal gram pr. døgn og smerter lader sig ikke måle objektivt. Der foreligger ikke en sådan måling.
Jeg skønner således at [klagerens] funktionsniveau er for variabelt til at fuldtidsarbejde vil være en mulighed."

I brev af 20/11 2013 til selskabet bemærkede klagerens advokat på baggrund af speciallægeerklæringen, at klagerens erhvervsevne var nedsat varigt i alle erhverv, hvorfor han anmodede selskabet om genoptagelse af udbetalingerne af invaliderente.

Herudover anmodede klagerens advokat om dækning af hans salær på kr. 20.000 + moms for den korrespondance, som han havde haft med selskabet.

Selskabet meddelte i brev af 10/12 2013 til klagerens advokat, at klageren opfyldte betingelserne for udbetaling af 1/2 invaliderente pr. 1/1 2013.

Klagerens advokat bad selskabet om at revurdere afgørelsen i brev af 13/12 2013, men selskabet fastholdt sin vurdering af sagen og afviste dækning af advokatomkostninger i brev af 7/1 2014 til klagerens advokat.

I klageskemaet af 3/4 2014 til nævnet har klageren bl.a. anført:

> "2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)
>
> Jeg vil ha det jeg har forsikrede mod og ikke det ½ som ap pension, min erhvervsevne 0
>
> At jeg må gå til en advokat for at få min ret, og de vil ikke dække min advokatomkostninger.
>
> De skrive at jeg har beskeden utæthed af urin, det passer ikke jeg skifter to gange på en nat hvor bleen er fuld.
>
> Ap skrive at jeg ikke har været i arbejde praktik har prøvet 6 forskellige steder, de takker nej til et praktikforløb Hvordan skal jeg så få et arbejde.
>
> Jeg håber i kan hjælpe mig til at få min ret"

Selskabet har i sit svar af 24/4 2014 til nævnet bl.a. gjort gældende:

> "Kunden har ansøgt om invalidepension og bidragsfritagelse ved ansøgning af 28. september 2011 (Bilag B) på baggrund af operation i august 2011. AP Pension har på baggrund af de indhentede oplysninger bevilget hel udbetaling ved midlertidig invaliditet i perioden fra 1. november 2011 til 1. januar 2013. Da klager herefter har modtaget midlertidige ydelser i 24 måneder, er der ikke grundlag for yderligere midlertidige ydelser, og erhvervsevnen skal fra d. 1. januar 2013 vurderes efter kriteriet for varigt erhvervsevnetab - dvs. i ethvert erhverv, jf. nedenfor.
> ...
> Følgende betingelser skal i henhold til forsikringsbetingelsernes § 16 være opfyldt for, at klager kan udbetaling af hel invalidepension og bidragsfritagelse ved varigt erhvervsevnetab:
>
> - den nedsatte indtjeningsevne skyldes udelukkende helbredsmæssige forhold (helbredsmæssigt kriterium),
> - at forsikrede ikke er i stand til at tjene mere end 2/3 af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn med samme uddannelse og alder, (økonomisk kriterium) og

- at bedømmelsen sker i ethvert erhverv under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse, og
- at tilstanden skal være varig.

...

Den foreliggende dokumentation viser:

- At klagers tilstand er stationær senest d. 31. december 2012, jf. Bilag D, hvorefter erhvervsevnen skal vurderes efter forsikringsbetingelsernes kriterium for varigt erhvervsevnetab.

- At klagers eneste dokumenterede helbredsmæssige begrænsning består i urininkontinens - særligt ved fysisk anstrengelse. Klager har ikke nogen aktuel kræftsygdom, og de tidligere kræftsygdomme er velbehandlede.

- At blevejningstest viser, at inkontinensen er relativt begrænset mængdemæssigt, idet der kun er påvist mindre mængder. '***Over natten 43 gram urin i bleen og i løbet af dagen 10 g. Der henses til at blærekapaciteten er ca. 380-400 ml.'*** **(jf. Bilag C).**

- At klagers erhvervsevne er nedsat i lettere grad på grund af helbredsmæssige forhold, idet der er visse skånehensyn, men der er ikke dokumentation for, at erhvervsevnen er nedsat med mere end 50 %.

- At klager ikke har ønsket yderligere behandling for den relativt '*beskedne utæthed',* jf. Bilag C)

- At klager ikke kan varetage sit hidtidige erhverv som godsforvalter/landmand, der involverer tungere opgaver og resulterer i større læk.

- At klager er landmand og ikke har nogen boglig uddannelse, ligesom han ikke ønsker kontorarbejde.

- At klager ikke er arbejdsprøvet.

- At klager har afvist arbejdsprøvning på kontor.

- At klagers funktionsevne i funktioner med relevante skånehensyn (stillesiddende job med gode toiletforhold) ikke er belyst.

- At klager er i stand til at varetage lettere husholdningsopgaver samt pc-arbejde.

- At klager er tilkendt offentlig førtidspension på baggrund af arbejdsevnekriteriet, hvor der også inddrages hensyn til jobønsker, ordblindhed og skriftlige færdigheder m.v. Disse forhold er uden relevans i forhold til udbetalingskriteriet i forsikringsbetingelserne.

Derudover gør selskabet opmærksom på:

- At tilkendelse af offentlig førtidspension efter arbejdsevnekriteriet ikke er en indikation for, at klagers erhvervsevne er nedsat med 2/3 i ethvert erhverv på grund af sygdom eller ulykke.

- At kommunen har tilkendt offentlig førtidspension efter arbejdsevnekriteriet, som adskiller sig væsentligt fra udbetalingskriteriet i forsikringsbetingelserne.

- At kommunen ved arbejdsevnekriteriet skal inddrage 12 forskellige forhold, herunder også klagers jobønsker m.v. Sådanne forhold kan ikke inddrages ved vurderingen efter det forsikringsretlige erhvervsevnekriterium, og er denne sag uvedkommende.

- At ca. 400.000 danskere lider af ufrivillig vandladning, heraf er ca. 1/3 mænd, og der findes en række hjælpemidler som i væsentlig grad begrænser gener i form af f.eks. lugt og væskegennemtrængning, og dermed ikke begrænser erhvervsevnen i ethvert erhverv i væsentlig grad.

- At stressinkontinens typisk udløses ved hoste, nys, sport, løft eller anden fysisk aktivitet, og at lækage således kan begrænses væsentligt ved mere stillesiddende funktioner.

Advokatomkostninger:

Klager har under sagens behandling i selskabet antaget advokat, og han har ved sin advokat anmodet om, at selskabet betaler hans advokatomkostninger. Dette har AP Pension afvist. Selskabet bemærker, at klager ikke umiddelbart synes at have advokatbistand under ankenævnssagen.

Selskabet fastholder afvisning af at godtgøre klager for de opgjorte omkostninger til advokatbistand.

I forbindelse med sagen, har klagers advokat i relation til advokatomkostninger henvist til Forsikringsaftalelovens § 32. I den forbindelse skal selskabet henvise til, at det i praksis afgøres efter en konkret vurdering ud fra kravets omfang og beskaffenhed, om det har været rimeligt og nødvendigt, at sikrede har søgt advokatbistand.

I overvejelserne indgår, ifølge Karnovs note 112 til Forsikringsaftaleloven, om kravet er kompliceret, men navnlig om forsikringsselskabet ved sin handlemåde har givet anledning til, at den sikrede har søgt advokatbistand, herunder om selskabet har forsømt at give klagevejledning.

Endvidere fremgår af førnævnte note i Karnov, at såfremt der er givet klagevejledning, og forsikrede har anvendt advokat i stedet for at indbringe sagen for ankenævnet, godtgøres udgifter ikke.

Som det fremgår af selskabets brev til klager af 19. februar 2013 (Bilag G), var der klagevejledning, idet muligheden for at klage til klageansvarlig fremgik. Klager havde således - også uden brug af advokat - mulighed for at klage til selskabet.

Alle klager vurderes i AP Pension af Juridisk afdeling, der er klageansvarlig. Der er ikke grundlag for at antage, at klageansvarlig ville have vurderet sagen anderledes end sket, dersom klager havde indsendt klage til selskabet på egen hånd.
Da klagers krav ikke vurderes som særligt juridisk kompliceret, idet vurderingen af klagers erhvervsevne er foretaget ud fra de foreliggende lægelige dokumenter, og idet selskabet har oplyst klager om mulighederne for at klage over selskabets afgørelse, skal selskabet afvise at godtgøre klager for afholdte advokatomkostninger.

Endelig gøres der opmærksom på, at der efter praksis hos Ankenævnet for Forsikring ikke er krav på godtgørelse for udgifter afholdt til advokatomkostninger i sager om klage over afslag på invalidepension. Der henvises bl.a. til afgørelsen i AKF 84.177."

I forsikringsbetingelserne hedder det bl.a.:

"**Varig erhvervsevnenedsættelse**
Stk. 4. Forsikrede har ret til gruppeinvaliderente, hvis AP Pension vurderer, at forsikrede på grund af helbredsmæssige forhold varigt ikke er i stand til ved egen arbejdsindsats at tjene mere end 1/2 respektive 1/3 af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn med samme uddannelse og alder (generel erhvervsevne).

Stk. 5. Hvis forsikrede har ret til udbetaling, fordi erhvervsevnen er varigt nedsat, opnår forsikrede også ret til præmiefritagelse fra førstkommende præmieforfald.

Udbetaling
Stk. 6. Hvis erhvervsevnen er nedsat med mellem 1/2 og 2/3, udbetales halv Gruppeinvaliderente.

Stk. 7. Hvis erhvervsevnen er nedsat med mindst 2/3, udbetales fuld Gruppeinvaliderente.

Stk. 8. Udbetaling af gruppeinvaliderente sker dog tidligst, når erhvervsevnen har været nedsat uafbrudt på grund af samme sygdom eller ulykke i 3 måneder."

Nævnet udtaler

Erhvervsevnetab

Klageren, der er født i 1963 og har arbejdet som landmand og forvalter, fik konstateret kræft i blæren i 2011. Klageren var tidligere blevet kureret for leukæmi. Han fik foretaget en operation, hvor blæren blev fjernet, og der blev indsat en kunstig blære. Han har efterfølgende haft problemer med bl.a. inkontinens, smerter og træthed.

Ifølge den kommunale arbejdsevnevurderingsjournal har klageren skånehensyn i form af ingen tunge løft, nedsat gangdistance, behov for at være nær et toilet, smerter i mellemgulv, nedsat koncentration og konstant træthed. Det lykkedes ikke kommunen, at finde en egnet arbejdsprøvning til klageren, idet de angivne skånehensyn ikke kunne opfyldes, og fordi potentielle arbejdspladser ikke havde mulighed for en praktikant. Klageren blev tilkendt førtidspension pr. 1/12 2012. I indstillingen til førtidspension af 19/11

2012 blev der lagt vægt på, at ”Samlet er der tale om en ophævet arbejdsevne som følge af de fysiske lidelser og følgevirkninger.” Det fremgår videre, at ”Det har ikke været muligt at forene …[klagerens] arbejdsmæssige kompetencer og hans skånehensyn i en praktik.” Videre er det anført, at ”…[klageren] har omfattende skånebehov – det er tydeligt, at …[klagerens] arbejdsevne er ophævet i alle erhverv.”

I speciallægeerklæringen modtaget i selskabet den 1/11 2013 fremgår det, at en fornyet operation til afhjælpning af hans urininkontinens ville nødvendiggøre brug af kateter, ”hvilket ikke lader sig gøre pga. smerter.” Speciallægen betegner en alternativ operation med afledning af urin til en urinpose på maven som ”ikke tillokkende”. Herudover skønnede speciallægen, at ”der vil være en del hensyn at tage til utæthed, smerter etc. i løbet af en arbejdsdag, så sammenhængende arbejde ikke vil være mulig.” Det blev konkluderet, at der inden for klagerens hidtidige og andre erhverv ville ”være behov for ret vidtgående skånehensyn.”

Efter sin gennemgang af sagens materiale – herunder de lægelige og kommunale akter – finder nævnet, at klagerens erhvervsevne er nedsat med 2/3 på baggrund af helbredsmæssige forhold.

Selv om klageren ikke er arbejdsprøvet, finder nævnet det efter en samlet vurdering godtgjort, at hans skånehensyn har en sådan karakter, at de heller ikke ville kunne tilgodeses i en administrativ stilling i en grad, hvor klageren ville kunne tjene mere end 1/3 af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn og med samme uddannelse og alder.

Nævnet finder, at det ikke kan føre til en anden vurdering, at klageren ikke har ønsket at få foretaget en ny operation mod inkontinens med de dertil følgende risici.

Advokathonorar

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at der ikke i klagerens sag har foreligget

sådanne forhold, der har gjort det nødvendigt for klageren at søge advokatbistand. Nævnet finder således ikke grundlag for at pålægge selskabet at betale omkostninger til hans advokat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, AP Pension, skal anerkende at klagerens erhvervsevne er nedsat med 2/3 pr. 1/1 2013 og skal yde dækning i overensstemmelse hermed. Forfaldne beløb skal forrentes i overensstemmelse med forsikringsaftalelovens § 24.

Klageren får i øvrigt ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Kim Sparlund